

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecătorii – Ion Arhiliuc și Iurie Diaconu, examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2013, în cauza penală în privința lui

Dragan-Grechin Cristina Valeriu, născută la 07 iunie 1986, originară și locuitoare a s. Grozești, r-nul. Nisporeni, cetățeană a R. Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Instanța de fond din 08 iunie 2012 - până la 08 aprilie 2013;
2. Curtea de Apel Chișinău din 07 mai - până la 20 iunie 2013;
3. Curtea Supremă de Justiție din 08 octombrie - până la 11 decembrie 2013.

Colegiul penal asupra recursului,-

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 08 aprilie 2013, Dragan-Grechin Cristina a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, iar în temeiul art. 58 Cod penal, ultima a fost liberată de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal în cauză.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, a constatat în fapt, că Dragan-Grechin Cristina, la 24.08.2011 fiind audiată în calitate de martor în ședința de judecată la Judecătoria Economică de Circumscripție Chișinău, în cauza civilă nr. 2e-6035/10, în baza acțiunii civile SC ”Tehno Engineering Grup” către ÎCS ”Business Market” SRL privind încasarea penalității în sumă de 81.812.498, 50 lei, a făcut declarații mincinoase, afirmând că semnăturile din numele ei pe scrisorile de comandă expediate de SRL ”Tehno Engineering Grup” către ÎCS ”Business Market” SRL, cu numerele: 254/10 din 20.05.2010, 269/10 din 24.05.2010, 280/10 din 26.05.2010, 286/10 din 31.05.2010, 291/10 din 01.06.2010, 304/10 din 08.06.2010, 323/10 din 17.06.2010, 332/10 din 23.06.2010, 355/10 din 05.07.2010, 359/10 din 06.07.2010, 529/10 din 12.11.2010, nu sunt executate de ea.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentința instanței de fond, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Dragan-Grechin Cristina să fie condamnată în baza art. 312 alin. (2) lit. b) Cod penal, la amendă în mărime de 800 unități convenționale.

În susținerea cerințelor sale, procurorul a invocat că instanța de judecată neîntemeiat a recalificat acțiunile lui Dragan-Grechin C. în temeiul art. 312 alin.(1) Cod penal, omițând astfel din învinuire calificativul din interes material, deoarece pe parcursul examinării procesului penal în cauză s-a stabilit cu certitudine, că aceasta a

depus declarații mincinoase în cadrul ședinței de judecată a Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău, pe cauza civilă cu nr. 2e-6035/10 pornită în baza acțiunii civile a SC „Tehno Engineering Grup” SRL către ÎCS „Business Market” SRL, privind încasarea penalității în sumă de 81.812.498,50 lei, pentru nelivrarea mărfii în adresa SC „Tehno Engineering Grup” SRL, iar instanța de judecată în urma acestor fapte stabilite urma să ajungă la concluzia, că inculpata a dat declarațiile mincinoase anume din interes material.

La fel instanța de judecată neîntemeiat a aplicat prevederile art. 58 Cod penal în privința inculpatei Dragan-Grechin C., fără a motiva care anume situație s-a schimbat pe parcursul procesului penal în cauză și din ce cauză fapta săvârșită de aceasta nu mai prezintă pericol social.

Totodată, instanța de judecată n-a luat în considerație faptul, că ultima pe parcursul procesului penal în cauză nu și-a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii incriminate și nu s-a căit de fapta comisă, ba mai mult ca atât prin declarațiile sale a încercat să ducă în eroare instanța de judecată. La fel instanța urma să dea apreciere faptului, că inculpata a comis o infracțiune mai puțin gravă și respectiv, prezintă un pericol social sporit, iar în cadrul ședințelor de judecată nu s-a constatat că corectarea acesteia este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale, în așa mod instanța de judecată neîntemeiat a liberat-o de răspundere penală pe inculpată, fapt care nu-și va atinge scopul corectării inculpatei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2013, a fost respins ca nefundat apelul procurorului, cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.

4.1. La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat că, instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungând la concluzia corectă cu privire la recunoașterea vinovăției lui Dragan-Grechin C. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, iar în temeiul art. 58 Cod penal, aceasta fiind corect liberată de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal în cauză.

În acest sens, instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatei Dragan-Grechin Cristina, întru-totul s-a confirmat prin:

- Declarațiile martorilor Mitrofan V., Grecev I.;
- Demersul ÎCS ”Business Market” SRL către Procuratura Centru, mun. Chișinău (f.d. 5-8, vol. I);
- Copia procesului-verbal a ședințelor de judecată în cauza civilă SC ”Tehno Engineering Grup” către ÎCS ”Business Market” SRL (f.d. 16-39, vol. I);
- Copiile scrisorilor de comandă (f.d. 39-55, vol. I);
- Raportul de expertiză grafoscopică și tehnico-criminalistică nr. 1079-1080 din 18.05.2012 (f.d. 238-263).

Așadar, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a concluzionat, că potrivit probelor administrate, inculpata, fiind audiată în calitate de martor, a prezentat cu bună știință declarații mincinoase în cadrul judecării cauzei civile.

Mai mult, inculpata a avut posibilitatea să formuleze un răspuns incert, punând la îndoială faptul că îi aparțin semnăturile pe documentele prezentate în ședința de judecată, documente pe care le considera neautentice, însă a declarat în mod categoric că nu a executat textul scris „C. Dragan” și semnăturile din numele ei, fapt care întrunește atât latura obiectivă, cât și latura subiectivă a infracțiunii incriminate.

Totodată, instanța corect a concluzionat că în acțiunile inculpatei lipsește calificativul „*aceleași acțiuni săvârșite din interes material*”, nefiind prezentată nici o probă care ar confirma acest fapt, motiv din care acțiunile inculpatei corect au fost reîncadrate în baza art.312 alin.(1) Cod penal.

Astfel, argumentul procurorului invocat în apelul declarat, nu și-a găsit confirmare, fiind unul nefondat și neprobat, deoarece la materialele cauzei lipsesc careva probe, care ar demonstra cu certitudine, că inculpata a săvârșit infracțiunea din interes material.

În continuare, instanța de apel a considerat că prima instanță absolut întemeiat a aplicat prevederile art. 58 Cod penal, liberând-o pe inculpată de răspundere penală cu încetarea procesului penal în baza art.312 alin.(1) Cod penal, or circumstanțele indicate de către prima instanță sunt întemeiate pentru aplicarea prevederilor art.58 Cod penal, deoarece într-adevăr s-a schimbat situația și anume că inculpata nu mai activează la SRL ”Tehno Engineering”, aflându-se în concediu de întreținere a copilului, ceea ce evident a schimbat situația, Dragan-Grechin C. nemaivând posibilitate reală de a influența circumstanțele și situația ce ține de activitatea comercială a persoanei juridice unde a activat.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) CPP, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În susținerea cerințelor menționate supra, procurorul recurent s-a referit la încălcarea de către instanța de apel a prevederilor art. 414 CPP precum și a explicațiilor de la pct. 14 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 22 din 12 decembrie 2005 ”Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel.”

Sub acest aspect, procurorul a invocat că instanța de apel în decizia adoptată, - tranșat a făcut referire la motivele invocate în apel care țin de ilegalitatea sentinței în latura încadrării juridice a faptei, fără a se expune concret la interesul material invocat în apel.

Cu referire la aplicarea art. 59 Cod penal, procurorul a menționat că în sentință nu este reflectat nici o situație care s-a schimbat, însă instanța de apel invocă că circumstanțele indicate de către prima instanță sunt întemeiate pentru aplicarea prevederilor art.58 Cod penal, deoarece într-adevăr s-a schimbat situația și anume că inculpata nu mai activează la SRL ”Tehno Engineering”, aflându-se în concediu de întreținere a copilului, ceea ce evident a schimbat situația, Dragan-Grechin C. nemaivând posibilitate reală de a influența circumstanțele și situația ce ține de activitatea comercială a persoanei juridice unde a activat.

Astfel, în viziunea procurorului recurent, circumstanțele invocate de către instanța de apel nu au nici o relevanță, deoarece inculpata a fost recunoscută vinovată de săvârșirea unei infracțiuni contra justiției și faptul că, aceasta nu mai activează la SRL ”Tehno Engineering” nu schimbă cu nimic situația, cu atât mai mult chiar, dacă aceasta nu a contestat sentința, vina nu o recunoaște.

6. Verificînd argumentele invocate de procuror, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea recursului ordinar, reieșind din următoarele considerente.

6.1. Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Autorul recursului, invocă temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) CPP, în sensul că instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Însă, aceste erori de drept nu rezultă din actele cauzei, or instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 414 CPP, judecînd apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, a cercetat suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind audiată inculpata **Dragan-Grechin C.** și date citirii probelor examinate în prima instanță, - astfel, s-a pronunțat argumentat și întemeiat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În pct. 18 din Hotărîrea Plenului CSJ a RM din 30.10.2009 „**Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală**”, este atenționat că, „... *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material*”.

Sub acest aspect, Colegiul penal atestă că instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept prezente în cauza de pe rol, adoptînd o hotărîre legală și întemeiată.

6.2. Colegiul penal reține că, instanțele de judecată, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP, le-au dat o apreciere justă potrivit art. 101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungînd la concluzia corectă cu privire la vinovăția lui **Dragan-Grechin Cristina Valeriu** de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, iar în temeiul art. 58 Cod penal, ultima fiind corect liberată de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal în cauză.

În ce privesc criticele formulate de recurent, enunțate la pct. 5. al prezentei decizii, precum că instanța de apel greșit a respins motivele invocate de procuror în apel referitor la aplicarea art. 59 Cod penal și la încadrarea juridică a faptei, - acestea au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și cărora instanța de apel le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la **pct. 4.1**, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, și a cărei reluare nu se mai impune, urmează a se constata că recursul declarat de procuror este vădit neîntemeiat.

6.3. În acest context, Colegiul penal mai menționează că, art.6 §1, §3 al Convenției Europene, prevede că „... *orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală*”

îndreptată împotriva sa (...) orice acuzat are, în special, dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, **asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa**”.

Jurisprudența în materie penală a Curții Europene, inclusiv în cauza Adrian Constantin vs. România, Hotărîrea din 12-04-2011, conține o interpretare a sintagmelor **„temeiniciei oricărei acuzații în materie penală”, „naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa”**, astfel, în acest sens Curtea subliniază încă o dată, -

“... rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind faptul că paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor.”

Așa fiind, acest lucru trebuie întotdeauna să fie adus la cunoștința părților, mai ales pentru a da inculpatului dreptul de a-și pregăti apărarea, or în situația când calificativul infracțiunii conține o agravantă **„săvârșită din interes material”**, partea acuzării urma să ia în considerație prevederile:

- articolul 113 Cod penal că, - *„Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală;*

- articolul 96 Cod penal că, - *“... în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei penale trebuie să se dovedească faptele referitoare la existența elementelor infracțiunii”*.

Raportînd aceste prevederi legale la învinuirea formulată în rechizitoriu și motivele invocate de procuror în apel, se relevă că acesta s-a limitat la descrierea circumstanțelor care au avut loc la judecarea cauzei civile, -

„... s-a stabilit cu certitudine, că aceasta a depus declarații mincinoase în cadrul ședinței de judecată a Judecătoriei Economice de Circumscripție Chișinău, pe cauza civilă cu nr. 2e-6035/10 pornită în baza acțiunii civile a SC „Tehno Engineering Grup” SRL către ÎCS „Business Market” SRL, privind încasarea penalității în sumă de 81.812.498,50 lei, pentru nelivrarea mărfii în adresa SC „Tehno Engineering Grup” SRL...”

Deci, concluzia asupra interesului material de care a fost determinată inculpata la prezentarea, cu bună-știință, a declarației mincinoase în calitate de martor, - lipsește. Ulterior, în cererea de apel și în recurs, acuzatorul de stat indică că, - *„...iar instanța de judecată în urma acestor fapte stabilite urma să ajungă la concluzia, că inculpata a dat declarațiile mincinoase anume din interes material”*.

Este de remarcat faptul, în acest aspect, că potrivit art.24 alin.(2), art.26 alin.(3) CPP, **instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării** sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii. Judecătorul nu trebuie să fie predispus să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii. **Sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.**

Colegiul penal, menționează că noțiunea de „*interes material*”, nu este una abstractă, astfel acest interes material urmează a fi constatat, incriminat și probat, or reieșind din doctrina dreptului penal, interesul material constituie motivul generat de necesitatea făptuitorului de a-și spori activul patrimonial prin dobândirea sau reținerea unui câștig material sau de a-și micșora pasivul patrimonial prin eliberarea de cheltuieli materiale, - fie în interesul său, fie în interesul unor terțe persoane.

Astfel, raportând situația reținută în cauză, la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) CPP, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărîrii adoptate în cauza inculpatei **Dragan-Grechin C.** și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de procuror, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2013, în cauza penală privindu-l pe **Dragan-Grechin Cristina Valeriu**, fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la 09 ianuarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu